

Oulun kaupungin perhehoidon toimintaohje

Hyvinvointilautakunta 18.05.2017 § 46

1.	Perhehoito	4
	Perhehoidon säädöstaustaa	4
	Perhehoitaja	4
	Perhehoitajaksi hakeutuminen	4
	Perhehoitomuodot	5
	Lastensuojelun perhehoidon muodot Oulun kaupungissa	5
	Omaishoidon ja perhehoidon ero	6
	Sukulaissijaisvanhemmuus	7
	Sijaishoitaja	7
	Hoidettavien määrä	7
	Perhekodin olosuhteet	8
	Perhekodin valvonta	8
2.	Perhehoitoa määrittelevät sopimukset ja suunnitelmat	9
	Perhehoidon asiakkaan asiakas, hoito- ja palvelusuunnitelma	9
	Toimeksiantosopimus	10
	Toimeksiantosopimuksen sisältö	10
	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	11
3.	Perhehoidon palkkiot ja korvaukset	11
	Hoitopalkkio, kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus	11
	Kulukorvaus	11
	Pitkäaikaisen perhehoidon kulukorvaukset	12
	Tilapäisen perhehoidon ja päivystysperhehoidon kulukorvaukset	13
	Osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaukset	13
	Perhehoidettavan kotona annettavan perhehoidon kulukorvaukset	14
	Käynnistämiskorvaus	14
4.	Perhehoitajan asema	14
	Oikeus vapaaseen	14
	Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta	16
5.	Perhehoidon tuki	17
	Ennakkovalmennus	17
	Käytännön apu arkeen	17
	Työnohjaus ja koulutus	18
	Perhehoitajan vastuhenkilö	18
	Mentorointi	18
	Hyvinvointi- ja terveystarkastukset	19
	Tuetut lomat	19
	Vertaistuki	19

6. Perhehoidossa olevan asiakkaan asema.....	19
Perhehoidon asiakasmaksu	19
Muita asiakkaan asemaan vaikuttavia asioita.....	21
Liite 1. Hoitopalkkiot, kulukorvaukset ja käynnistämiskorvaus	24
Liite 2. Pitkäaikaisen ja tilapäisen perhehoidon matkakorvaukset.....	29

1. Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitoa voidaan järjestää kahdella tavalla: toimeksiantosopimussuhteisesti ennakkovalmennuksen käyneen perhehoitajan kanssa tai sopimussuhteisesti yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoidossa olevalla henkilöllä on muihin perhekodin jäseniin nähden tasavertainen asema.

Perhehoidon säädöstaustaa

- Perhehoitolaki (263/2015)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista (980/2012)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) ja asetus kehitysvammaisten erityishuollosta (988/1977)
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)
- Vammaispalveluasetus (Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987)
- Hallintolaki (434/2003)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Laki vammaisetuksista (570/2007)
- Laki omaishoidon tuesta (937/2005)
- Kotikuntalaki (201/1994)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki holhoustoimesta (442/1999)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)

Perhehoitaja

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ennen Perhehoitolain 10 §:ssä tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta. Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntainliiton kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella antaa kodissa perhehoitolain mukaista perhehoitoa.

Perhehoitajaksi hakeutuminen

Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Oulun kaupunki vastaa ennakkovalmennuksen järjestämisestä.

Kotikunnan sosiaalitoimen lausunnon lisäksi perhehoitajaksi hakevaa pyydetään toimittamaan lääkärintlausunto terveydellisistä seikoista (T-todistus). Perhehoitajalla ei voi olla sellaisia pitkäaikaisia sairauksia, jotka vaikeuttavat hoitotyötä. Lisäksi alle 18-vuotiaiden henkilöiden perhehoitajaksi aikovalta pyydetään nähtäväksi rikosrekisteriote "Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi", jonka perhehoitaja hankkii Oikeusrekisterikeskukselta. Oulun kaupunki hyväksyy perhehoitajan kaupungin perhehoitajaksi hyväksytysti suoritettun ennakkovalmennuksen jälkeen. Jos perhe on jo toiminut sijaisperheenä, tukiperheenä tai tukihenkilönä, yhteistyötahoilta pyydetään lausunto.

Perhehoitajana voi toimia:

- Henkilö/henkilöt, jotka ovat valmennettuja tehtävään
- Pariskunta tai yksinelävä
- Perheen kasvuympäristön tulee olla lapsi/asiakasystävällinen
- Perheen kodin tulee olla riittävän tilava; lapselle tai asiakkaalle tulee osoittaa oma huone/tila.
- Perheen kaikki jäsenet hyväksyvät perhehoidon ja perhehoidossa olevalla henkilöllä on perheessä tasavertainen asema muiden perheenjäsenten kanssa (Perhehoitolaki 2015/263)
- Perhehoitaja on yhteistyökykyinen
- Perheen elämäntilanne ja parisuhde tulee olla vakaa

Ehdottomat esteet ryhtyä perhehoitajaksi:

- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen lastensuojelun asiakkuus
- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen toimeentulotuen asiakkuus
- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen päihde- tai mielenterveysongelma perheessä
- Akuutti huoltajuuskiista
- Kriisi omassa elämäntilanteessa
- Vakava sairaus perheessä, joka alentaa huomattavasti toimintakykyä
- Arjenhallinnan vaikeudet perheessä
- Lapseen kohdistuvat ja muut vakavat rikokset, rikosrekisteriote pyydetään valmennukseen tulijoilta

Perhehoitomuodot

- **pitkäaikaista**, kun toimeksiantosopimus on kestänyt vähintään 3 kk ja hoitovuorokausia on vähintään 14 vrk kuukaudessa.
- **tilapäistä**, kun toimeksiantosopimus on kestänyt alle 3 kk tai hoitovuorokausia on alle 14 vrk kuukaudessa.
- **osavuorokautista**, kun hoitotunteja on päiväsaikaan enintään 8 tuntia tai yöaikaan enintään 12 tuntia.
- **päivystysluntoista** (Päivystysperhemalli lastensuojelun lyhytaikaiseen perhehoitoon OUKA/7504/05.09.00/2013)

Lastensuojelun perhehoidon muodot Oulun kaupungissa

- **Pitkäaikainen perhehoito** on toimeksiantosuhteista toistaiseksi voimassaolevaa perhehoitoa. Pitkäaikaisella perhehoidolla tarjotaan lapselle mahdollisuus kokea turvallista perhe-elämää ja luoda läheisiä pitkäaikaisia ihmissuhteita. Perhehoidolla mahdollistetaan lapselle hänen tarvitsema turvallinen, ikätasoa vastaava hoito ja huolenpito sekä yhteys omaan biologiseen sukuun ja/tai muuhun läheisverkostoon.
- **Lyhytaikainen/Tilapäinen perhehoito** on määräaikaista lapsen tilapäistä perhehoitoa. Perheen kanssa tehdään toimeksiantosopimus. Lyhytaikaiseen perhehoitoon voidaan sijoittaa sosiaalityöntekijän tekemällä päätöksellä lastensuojelulain 37 § mukaisesti avohuollon

tukitoimenpiteenä tai LSL 38 § mukaisella kiireellisellä sijoituspäätöksellä. Lapsi voidaan sijoittaa päivystyksellisesti tai suunnitelmallisesti lyhytaikaiseen perhehoitoon.

- **Päivystyksellinen perhehoito** on tarkoitettu vastaamaan kiireellisiin sijoitustarpeisiin. Päivystykselliseen perhehoitoon voidaan sijoittaa sosiaalityöntekijän päätöksellä lastensuojelulain 37 § mukaisesti avohuollon tukitoimenpiteenä tai LSL 38 § mukaisen kiireellisen sijoituksen perusteella. Lyhytaikaista perhehoitoa voidaan käyttää myös adoption harkinta-aikana, sijaishuollon muutoskohdissa ja huostaanoton jälkeisessä arviointivaiheessa. Toinen sijaisperheen vanhemmista on päätoimisesti kotona.
- **Sukulais- ja läheisverkostoperhehoito** on lapsen omaan biologiseen tai muuhun läheisverkostoon kuuluva perhe. Molemmissa muodoissa perhe toimii lapselle lyhytaikaisena, pitkäaikaisena, päivystyksellisenä tai vahvasti tuettuna sijaisperheenä. Sukulaissijaisperheiden ja läheisverkostoperheiden valmennus tapahtuu ennakkoon tai vuoden kuluessa tehtävässä aloittamisesta.
- **Vahvasti tuettu perhehoito** on toimeksiantosuhteista perhehoitoa, jossa perheisiin sijoitetaan ensisijaisesti lapsia ja nuoria, joiden perhehoito on vaativampaa kuin tavanomaisissa sijaisperheissä. Perhehoitajilta edellytetään ennen kaikkea vahvaa kokemusta sijaisvanhemmuudesta. Soveltuvasta kasvatus- tai sosiaali- ja terveysalan koulutuksesta on työssä hyötyä, mutta koulutus ei yksin pätevöitä vahvasti tuettuun sijaisperhetyöhön. Perheen osalta edellytetään lisäksi soveltuvuutta henkilökohtaisten ominaisuuksiensa osalta toimimaan vahvasti tuettuna perhehoitajana. Hoidettavien enimmäismäärä on neljä lasta, johon lasketaan mukaan perhehoitajan omat alle kouluikäiset ja erityistä hoitoa tarvitsevat lapset. Vahvasti tuettuna sijaisperheenä toimiminen edellyttää sijaisvanhemmilta vahvaa sitoutumista lapseen ja tämän hyvinvointiin. Vähintään toisen vanhemmista tulee olla kotona, jotta perheessä kasvavat lapset ja nuoret saavat riittävästi vanhemman aikaa, tukea ja ohjausta. Perheeseen sijoitettujen lasten osalta on kysymys lapsista ja nuorista, joille hyvin toimiva, turvallinen perhe on paras tuki ja kasvualusta.

Toimeksiantosuhteinen perhehoito on sosiaalipalvelua, jonka järjestämisestä ja valvonnasta vastaa kunta. Toimeksiantosuhteiseen perhehoitoon ei sovelleta lakia yksityisistä sosiaalipalveluista. Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

Tässä toimintaohjeessa kuvataan toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa.

Perhehoidon järjestäminen

- Lastensuojelulain perusteella voidaan järjestää perhehoitoa, kun lapsella tai nuorella on tarve kodin ulkopuoliseen sijoitukseen.
- Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain perusteella kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden tilapäinen ja pitkäaikainen hoito ja asuminen voidaan järjestää perhehoitona.
- Ikäihmiselle hoito voidaan järjestää perhehoitona, kun he tarvitsevat pääsääntöisesti paljon tukea, apua ja/tai hoitoa, eivätkä tule enää toimeen omassa kodissaan toimintakyvyn alentumisesta johtuen. Palvelutarpeen tulee olla vähintään säännöllisen kotihoidon asiakkaan palvelutarve. Perhehoito voi olla vaihtoehto myös silloin, jos arvioidaan, ettei kotona asuminen ole turvallista ja mm. tehostettu palveluasuminen on liian raskas palvelumuoto asiakkaan tarpeeseen nähden.
- Perhehoitoa voidaan järjestää omaishoidon ja perhehoitajien vapaiden pitämiseksi.

Omaishoidon ja perhehoidon ero

Omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä hoidettavan kotona omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hoidettavan kodin ulkopuolella toisessa yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Mikäli henkilön hoitajana hoidettavan kotona toimii lapsi, vanhempi, avo- tai aviopuoliso, hoito on lähtökohtaisesti omaishoitoa. Hoidettavan kotona tapahtuva perhehoito on yleensä tilapäistä tai osavuorokautista hoitoa.

Sukulaissijaisvanhemmuus

Kun lapsi on sijoitettu lastensuojelulain perusteella biologiseen läheisverkostoon, puhutaan sukulaissijoituksesta ja sukulaissijaisvanhemmuudesta. Sukulaissijoituksissa sukulaissijaisvanhempi valmennetaan tehtävänsä vuoden kuluessa tehtävän aloittamisesta. Sijoitus on toimeksiantosopimusperusteinen. Lapsen ollessa sijoitettuna kiireellisesti läheisverkostoonsa, maksetaan sukulaissijaisvanhemmalle korkeinta tilapäisen perhehoidon palkkiota siihen asti kunnes sijoitus muuttuu pitkäaikaiseksi.

Sukulaissijaisvanhemmuuteen liittyy suuri emotionaalisen kuormittumisen riski, joka tulee ottaa huomioon tukitoimia suunniteltaessa. Tukitoimien tarpeellisuus tulee kartoittaa ja päivittää säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa esim. asiakassuunnitelmaneuvoittelun yhteydessä. Tukitoimissa on otettava huomioon perheen kokonaistilanteen muutokset ja kuormittavuus perhehoitajien jaksamisen ylläpitämisessä.

Oheishuoltajuus ja sijaishuoltajuus

Lapsen asuminen sukulais- tai läheisverkoston luokse voidaan järjestää myös huoltajuusperusteisesti. Kun lapsi muuttaa asumaan kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luokse, perhehoitolain mukaan tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa perhehoitolain mukainen hoitopalkkio, kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus. Toimeksiantosopimusta ei tällöin tehdä, vaan käräjäoikeuden tehtyä huoltajuuspäätöksen, kunta tekee asiassa edellä selostetun päätöksen hoitopalkkioista, kulukorvauksesta ja käynnistämiskorvauksesta.

Sijaishoitaja

Perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon (esimerkiksi sairaus) ajaksi kunta voi järjestää sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen perhehoitajakelpoisuuden täyttävän 21 vuotta täyttäneen henkilön kanssa tai muulla tavalla.

Perhehoitajuuteen liittyvän työmenon vuoksi (asiakaspalaverit, koulutukset, lapsen käyttäminen terveystalouksissa) voidaan käyttää esimerkiksi kotipalvelua tai tilapäistä lastenhoitoapua.

Hoidettavien määrä

Toimeksiantosopimusperusteisessa perhehoidossa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

Perhehoidossa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuusi henkilöä, jos perhehoidossa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on perhehoitolain 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

Hoidettavien määrästä voidaan poiketa, mikäli kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Sijoittajakunnan ja sijaisperheen tulee huolehtia, ettei laissa määriteltyjä samanaikaisesti hoidossa olevien enimmäismääriä ylitetä.

Perhekodin olosuhteet

Perhekoti on perhehoitajan yksityiskoti, jossa perhehoitoa annetaan. Oulun kaupunki hyväksyy perhekodin hyväksytysti suoritettua ennakoivalmennuksen jälkeen. Perhekodin tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan soveltuva. Soveltuvuutta harkittaessa huomioidaan perhekodin ihmisuhteet sekä perhehoitajan mahdollisuudet ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeista hänen etunsa mukaisesti. Perhekodin jäsenten tulee hyväksyä ja olla yksimielisiä kodin perhekotitoiminnasta.

Perhehoidossa olevalla henkilöllä on oltava mahdollisuus yksityisyyteen. Perhehoidettavalla on oikeus kalustaa ja sisustaa oma huoneensa. Perhekodissa tulee huomioida esteettömyys ja turvallisuus.

Paloturvallisuus

Perhehoitajien ennakoivalmennuksessa käydään läpi paloturvallisuusasiat. Rakennuksen omistajan on huolehdittava tilojen turvallisuudesta omavalvonnan periaattein. Perhehoidon paloturvallisuus perustuu riskien tunnistamiseen ja arviointiin sekä ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin, tarvittaessa yhteistyössä palo- ja pelastusviranomaisten kanssa. Alueelliset pelastuslaitokset ovat laatineet ohjeita kodin turvallisuuteen liittyvistä asioista. Muun muassa Kodin turvaopas -verkkopalvelusta löytyy kattavasti arjen turvallisuusasioita.

Perhekodin lääkehoito

Perhehoitajien ennakoivalmennuksessa käydään läpi lääkehoidon toteuttamisen periaatteet.

Perhekodin valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu perhehoitolain 22 §:n mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Ne järjestään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitettua toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta perustellusta syystä. Tarkastajalla on oikeus päästä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastaja voi ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Tilojen epäkohdat on korjattava välittömästi. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, viranomaisen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan. Vastaavasti toimitaan, jos perhekodissa annettava hoito ja kasvatustodetaan puutteelliseksi tai sopimattomaksi.

Perhekodit kuuluvat omavalvonnan piiriin. Valvonta toteutetaan omavalvonnan kautta. Valvontakäynnit perhekotiin sovitaan tapauskohtaisesti.

Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

Tieto sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuudesta on salassa pidettävä.

Perhehoidossa olevaa asiakasta koskevat asiakirjat ja muut kirjalliset tiedot säilytetään asianmukaisesti lukitussa paikassa. Salassa pidettävät asiakirjat palautetaan perhehoidon päättyessä sijoittavaan kuntaan arkistointiohjeen mukaisesti.

Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus

Perhehoitajan on perhehoitolain 21 pykälän perusteella ilmoitettava perhehoidossa tapahtuneista muutoksista siihen kuntaan, joka on sijoittanut hoidettavan sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa omissa tai hänelle sijoitetun asiakkaan olosuhteissa tapahtuneista muutoksista muun muassa:

- aikomuksesta ottaa perhehoitoon uusia asiakkaita
- perhesuhteiden muutoksista
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt vuoden alussa tai viimeistään kahta kuukautta aiemmin
- ulkomaanmatkasta perhehoidossa olevan asiakkaan kanssa
- sattuneesta tapaturmasta tai väkivallanteosta tai muusta poikkeavasta tilanteesta
- sairauslomasta
- välittömästi asiakkaan vakavammista sairauksista, tapaturmista ja sairaalassaolosta

Olosuhteiden muutosta koskevan ilmoituksen viivästyminen johtaa perhehoitajalle liikaa maksetun palkkion takaisinperintään.

2. Perhehoitoa määrittelevät sopimukset ja suunnitelmat

Perhehoidon asiakkaan asiakas, hoito- ja palvelusuunnitelma

Perhehoidossa olevalle kehitysvammaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen erityishuolto-ohjelma (EHO), joka sisältää kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla järjestettävät palvelut. Erityishuolto-ohjelman lisäksi tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma vammaispalvelulain perusteella, sekä tarvittaessa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain mukainen kuntoutussuunnitelma. Perhehoitajan tulee osallistua perhehoidossa olevan lapsen HOJKS -suunnitelman (= henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) laadintaan, päivähoidon kanssa tehtävään kasvatuskumppanuuteen, työ- ja päivätoimintasuunnitelman laadintaan sekä ammatillisen koulutuksen suunnitelman laadintaan.

Ikäihmiselle perhehoidossa laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma hoidon tarpeen arvioinnin perusteella. Ikääntyneelle asiakkaalle nimetään oma vastuutyöntekijä palveluohjausyksiköstä. Palvelusuunnitelma tarkistetaan tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa.

Lapselle ja nuorelle laaditaan avohuollon asiakassuunnitelma, sijaishuollon asiakassuunnitelma tai jälkihuoltosuunnitelma. Suunnitelmien tekemisestä vastaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa.

Viranomaisen saa antaa sosiaalihuollon asiakaslain 17 §:n ja julkisuuslain 26 §:n 3 momentin nojalla salassapitovelvollisuuden estämättä sellaisia tietoja, jotka ovat **välttämättömiä** asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämisen, järjestämisen tai toteuttamisen taikka toimeentulotuen edellytysten turvaamisen vuoksi. Tietoja saa kuitenkin antaa vain jos hoidon tai huollon tarvetta ei voida muutoin selvittää tai hoidon tai huollon toimenpiteitä toteuttaa tai tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi.

Toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimuksessa perhehoitaja ja kunta sopivat hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitetun osalta erikseen ja tehdään aina ennen perhehoitosijoituksen alkamista. Lastensuojelun päivystystilanteissa päivystysperheiden osalta toimeksiantosopimus tehdään suullisesti heti sijoituksen alkaessa ja kirjallisesti heti ensimmäisenä arkipäivänä. Sopimukseen nimetään perhehoitajalle jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain 1 luvun 1§:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan. Sopimus tehdään yhteisessä sopimusneuvottelussa ja sen allekirjoittavat perhehoitaja ja kunnan vastuullinen viranhaltija. Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa ja sitä ei voi muuttaa yksipuolisesti.

Palkkio maksetaan perhehoitajalle. Palkkio ja kulukorvaus voidaan erikseen sovittaessa tasata maksettavaksi molemmille perhehoitajille. Sopimuksen allekirjoittavat molemmat perhehoitajat, kun on tarkoitus, että he molemmat vastaavat perhehoitoon sijoitettavista. Eläkevakuutukset ovat siten voimassa molempien osalta ja molemmilla on juridisesti samat oikeudet ja velvollisuudet osallistua perhehoidossa olevan asiakkaan hoitoon.

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla päätoimisille perhehoitajille hyvinvointi- ja terveystarkastuksia vähintään joka toinen vuosi ja muille toimeksiantosuhteisille perhehoitajille tarvittaessa. Lisäksi kunnan olisi tarvittaessa järjestettävä perhehoitajalle hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Oulun kaupungissa perhehoitajat voivat hyödyntää sähköistä hyvinvointitarkastusta.

Toimeksiantosopimuksen sisältö

- Sopijaosapuolet
- Sijoituksesta vastaava sosiaalityöntekijä; palveluohjausyksiköiden palveluesimiehet
- Palkkion saaja
- Perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittaminen
- Perhehoidosta aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Hoidon käynnistymisestä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksaminen
- Perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien tukitoimien ja harrastustoiminnan aiheuttamien erityisten kustannusten korvaaminen
- Perhehoidon arvioitu kesto
- Perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta
- Palkkion ja kustannusten korvaaminen tarkastetaan
- Perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työohjauksesta ja koulutuksesta, hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä sekä näiden toteuttamisesta
- Toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta;
- Muut perhehoitajan ja perhehoitoa koskevista seikoista

- Perhehoitajan veloitteet
- Liite (Asiakassuunnitelma)
- Voimaantulo
- Yhteistyöstä Oulun kaupungin ja perhehoitajan kesken
- Allekirjoitukset

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen tehdään kirjallisesti. Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Lyhytaikaisessa perhehoidossa sopimukset ovat määräaikaisia. Mikäli lyhytaikaisessa perhehoidossa tulee tilanne, jolloin toimeksiantosopimus täytyy irtisanoa ennen sopimuksen päättymistä noudatetaan kahden kuukauden irtisanomisaikaa. Perhehoitajasta johtuvasta muusta syystä tapahtuvan keskeytyksen vuoksi hoitopalkkiota ei makseta, esimerkiksi kun hoitaja kieltäytyy hoitamasta hoidettavaa, jolloin hoidettavalle joudutaan välittömästi etsimään uusi hoitopaikka.

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

Jos hoidettava asuu perheessä irtisanomisajan aikana, palkkio ja kulukorvaus maksetaan toimeksiantosopimuksen mukaisina. Jos hän ei asu perheessä, kulukorvausta ei makseta.

Kun lastensuojelullisin perustein sijoitettu lapsi täyttää 18 vuotta, toimeksiantosopimus päättyy automaattisesti ilman erillistä irtisanomista. Irtisanomisajan korvauksia ei tällöin makseta.

3. Perhehoidon palkkiot ja korvaukset

Hoitopalkkio, kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta (liite 1) ja matkakorvausta (liite 2) perhehoitolain ja kunnan linjausten mukaisesti. Lastensuojelun pitkäaikaisessa perhehoidossa on käytössä viisi palkkioluokkaa. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta. Asiakkaan hoidettavuus arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne; perhehoidon soveltuvuus asiakkaan palvelutarpeeseen nähden. Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan pitkäaikaisessa perhehoidossa kuukausiperusteisesti. Tilapäisessä perhehoidossa hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan jälkikäteen toteutuneiden hoitopäivien mukaan. Päivystysperheille maksetaan lisäksi varallaolokorvausta hyvinvointilautakunnan päätöksen mukaisesti.

Kulukorvaus

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista todellisista kustannuksista maksetaan perhehoitajalle kulukorvausta. Perhehoitolaki oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn kulukorvauksen.

Kulukorvauksen perusteena käytetään perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia todellisia kustannuksia ja kunkin hoidossa olevan henkilön yksilöllisiä tarpeita. Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot.

Peruskulukorvauksen lisäksi voidaan maksaa erityislisää esimerkiksi erityisruokavaliosta ja muista erityisistä syistä johtuen. Mikäli asiakkaan tarpeista aiheutuu erityisiä kuluja, ne voidaan korvata perhehoitajalle erilliskorvauksena erillisen sopimuksen mukaisesti. Tähän kuuluu muun muassa lastensuojelulain mukaiset lapsen ja hänen läheistensä tapaamisiin liittyvät välttämättömät kulut. Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa. Hän voi verotuksessa ilmoittaa saamansa kulukorvaukset verovähennyskelpoisina tulonhankkimiskuluina.

Perhehoitajalle maksetaan perhehoitotyöhön liittyvistä matkakuluista korvausta oman auton käytöstä sovittujen periaatteiden mukaisesti (liite 2).

Pitkäaikaisen perhehoidon kulukorvaukset

Peruskulukorvaukseen sisältyvät eri perhehoitomuotojen palveluissa:

1. Ravintomenot
2. Tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset (kuten käsikauppalääkkeet), joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata, pesuaineet ja hygieniat.
3. Asunnon käytöstä aiheutuvat menot: jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön korjaus, kodin puhtaanapito ja irtaimiston kuluminen.
4. Vaatteiden huollosta aiheutuvat kustannukset;
5. Tavanomaiseen liikkumiseen liittyvät kustannukset (esim. kauppa-, harrastus-, kirjasto, koulu- ja päiväkotimatkat)
- 5. Perhehoitajan ottamat vakuutukset
6. **Lastensuojelun perhehoidossa**

Vaatteiden hankinta

Virkistysmenot

Harrastus-, loma ja koulunkäyntikustannukset

- Katetaan kulukorvauksilla
- Harrastekuluja voidaan korvata erikseen lapsesta johtuvasta painavasta syystä. Asia on kirjattu lapsen asiakassuunnitelmaan ja kulut korvataan kuitteja vastaan. Vuotta kohden voidaan lisäksi korvata lapsen harrastamiseen liittyviä kuluja yhteensä 500 euroa.
- Polkupyörän ja kypärän hankintaa avustetaan 300 euroon saakka enintään kolmen vuoden välein.
- Lukion ja ammattikoulun oppikirjat ovat opiskelusta aiheutuvia erityiskuluja mitkä korvataan kuittien mukaan.
- Mikäli tietokone ei kuulu oppilaitoksen kustannettaviin opetusvälineisiin ja se on opinnoissa välttämätön, eikä oppilas saa muuta ensisijaista rahoitusta hankintaan tukea voidaan myöntää enintään 300 euroa kerran menotositteita vastaan. (Toimeentulotukilain soveltamisohje 2017 26.1.2017/3§)
- Lapsen viettäessä lomaa yhdessä sijaisperheen kanssa, voidaan aiheutuvia tositteellisia kuluja korvata sosiaalityöntekijän kanssa etukäteen sovittaessa vuosittain enintään yhden kuukausittaisen kulukorvauksen verran. Summa sisältää mahdolliset matkakulut (ei erillistä kilometrikorvausta). Tänä aikana palkkiot ja kulukorvaukset maksetaan normaalisti.
- Lapsen leirimaksuja korvataan harkinnan mukaan. Pääsääntöisesti yksi leiri/ vuosi.
- Lapsen passin tai henkilökortin hankkimisesta aiheutuneet kulut sisältyvät peruskulukorvaukseen

Puhelimen hankintakulut

- Puhelimen hankintaan voidaan myöntää taloudellista tukea 100 euroa kahden vuoden välein pääsääntöisesti kouluikäiselle lapselle

Terveydenhuolto ja sairauskustannukset

- Satunnaiset ja tavanomaiset terveydenhuoltokulut, kuten terveyskeskumaksut tai lääkekustannukset infektiosairauksista/käsikauppalääkkeet, katetaan kulukorvauksilla.
- Erikseen korvataan sairaala- ja poliklinikkamaksut, säännöllisesti lapsen käytössä olevat lääkärin määräämät reseptilääkkeet, hammashoito, sairaudesta ja terapiakäynneistä aiheutuneet kulut mikäli mahdollinen Kelan myöntämä vammaistuki tai kuntoutusraha ei riitä kattamaan kuluja.
- Silmälasien tai piilolinssien hankkimisesta aiheutuvat kohtuulliset kulut korvataan.

Päivähoitokustannukset

- Ensisijaisesti haetaan vapautusta asiakasmaksusta. Sijaisvanhemmalle määrätty asiakasmaksut korvataan tai päivähoidosta aiheutuneet todelliset kustannukset maksetaan suoraan palveluntuottajalle.

Erityyisissä (lääkärintodistus tai muu asiantuntijalausunto lisäkustannuksista)

- Erityisruokavaliosta, joka aiheuttaa erityisiä lisäkuluja
- Erityisistä puhtaanapitokuluista, joka aiheuttaa erityisiä lisäkuluja
- Muista erityisistä kuluista
- Kulut tulee ensisijaisesti korvata vammaistuella

Muuta huomioitavaa:

- Perhehoidossa oleva aikuinen asiakas maksaa pääsääntöisesti omat terveydenhuoltomenonsa itse. Mikäli hänen omat varansa eivät riitä, hän voi hakea asiakasmaksujen alentamista ja perimättä jättämistä.
- Perhehoidon matkoista maksetaan matkakulukorvauksia liitteen 2 mukaisesti.
- Lasten ja nuorten vaatemenot katetaan lapsilisällä

Tilapäisen perhehoidon ja päivystysperhehoidon kulukorvaukset

Peruskulukorvaus

Peruskulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan henkilön

- Ravinto
- Asuminen
- Henkilökohtaiset tarpeet (puhtaus ja vaatehuolto)
- Lapsikohtaisilla päätöksillä voidaan myöntää ylimääräisiä avustuksia perustellusta syystä esim. vaatehankintoihin.

Erityyisissä (lääkärintodistus)

- Erikoisruokavaliosta
- Erityisistä puhtaanapitokuluista
- Muista erityisistä kuluista

Osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaukset

Osavuorokautisesta perhehoidosta maksetaan peruskulukorvaus.

Perhehoidettavan kotona annettavan perhehoidon kulukorvaukset

Mikäli sijaishoitaja työskentelee perhehoidettavan kotona, hänelle ei makseta kulukorvausta vaan perhehoitaja saa vapaiden ajan täyttää kulukorvausta. Mikäli sijaishoitaja työskentelee kotonaan, maksetaan kulukorvaus sijaishoitajalle. Perustellusta syystä voidaan korvata työvaatteita, työkäsineitä ja muita työssä tarvittavia suojavaatteita todellisten kustannusten mukaan.

Käynnistämiskorvaus

Perhehoitolain mukaan uutta perhehoitosijoitusta käynnistettäessä hoitajalle voidaan maksaa hoidon käynnistämistä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista käynnistämiskorvausta. Käynnistämiskorvaus on harkinnanvarainen etuus, jonka myöntämisestä päättää delegointisäännön mukaan nimetty työntekijä. Hankinnoista sovitaan kunnan perhehoidosta vastaavan työntekijän ja perhehoitajan kanssa. Kustannuksista esitetään kirjallinen suunnitelma tai jälkikäteen haettaessa päätös tehdään maksutositteiden perusteella. Asiakaskohtaisilla päätöksillä tuetaan tarvittaessa hoidettavan tarpeista lähteviä tarkoituksenmukaisia kustannuksia myös sijoituksen aikana.

Käynnistämiskorvausta voidaan myöntää silloin, kun korvausta ei voi saada muun lainsäädännön nojalla (sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki ja laki lääkinnällisestä kuntoutuksesta).

Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa sijoitusvaiheessa hoidon ja perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät uuden perhehoidossa olevan asiakkaan henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat. Korvattavia kohteita voivat olla muun muassa asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalustaminen sekä mahdolliset vuodevaatteet.

Käynnistämiskorvauksena tehdyt hankinnat ovat kunnan omaisuutta kunnes kuoleentumisaika (pääsääntöisesti neljä vuotta) on kulunut. Kunakin vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito päättyy lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan sopia osan takaisinmaksusta, esimerkiksi pyytää perhehoitajalta ostotarjous välineestä tai kuoleutumaton osa käynnistämiskorvauksesta peritään sijoittaneelle kunnalle. Näihin hankintoihin eivät kuulu hankinnat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta.

Asiakaskohtaisella päätöksellä tehdyt hankinnat ovat asiakkaan omaisuutta. Toimeksiantosopimuksen perusteella tehdyt hankinnat kuuluvat perhehoitajalle (esim. käynnistämiskorvauksella hankitut).

4. Perhehoitajan asema

Oikeus vapaaseen

Perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Erytistilanteissa kunta voi myöntää enemmän vapaapäiviä kuin laissa tai toimintaohjeessa todetaan. Harkinnanvaraisista vapaista tehdään määräaikainen päätös, enintään vuodeksi kerrallaan.

Kunnan tulee huolehtia tai järjestää perhehoidettavan tarkoituksenmukainen hoito perhehoitajan vapaan ajaksi. Hoidon järjestämisessä otetaan huomioon perhehoidossa olevan asiakkaan ja hänen lähiomaistensa toiveet. Mikäli perhehoidossa on useampi kuin yksi asiakas, tulee vapaa järjestää kaikkien perhehoidossa olevien osalta yhtä aikaa. Perhehoitajan kotiin voidaan järjestää sijaiseksi toimeksiantosuhteinen perhehoitaja. Toimeksiantosopimuksessa sovitaan vapaan toteuttamisesta ja

korvausten suorittamisesta. Erillistä rahallista korvausta siitä, että perhehoitaja itse järjestää vapaan aikaisen hoidon, ei makseta.

Vapaapäiviä voi kerätä enintään yhden vuoden ajan eikä vapaapäivien pitäminen ole sidoksissa kalenterivuoteen. Suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt tulee ilmoittaa perhehoidosta vastaavalle työntekijälle vuoden alussa tai viimeistään kahta kuukautta aiemmin. Vapaavuorokausi (24 h) lasketaan alkavaksi siitä kellonajasta, jolloin tilapäishoito alkaa.

Lastensuojelussa lapsi voi perhehoitajan vapaan aikana olla sovitusti myös oman perheen tai läheistensä hoidossa edellytyksenä, että perhehoitajalle sijoitetut lapset ovat yhtä aikaa sovitulla kotijaksolla tai sijaishoidossa.

Lapsen vierailut lastensuojelun perhehoidossa biologisten vanhempien/suvun luona eivät ole perhehoitajan vapaata, jos lapsen tai hänen vanhempiensa tilanne ei ole vakaa. Edellä kuvatussa tilanteessa perhehoitajalla on valmius ottaa lapsi takaisin, mikäli vierailu päättyy odottamattomasti. Tällöin kyseessä ei ole perhehoitajan vapaa vaan lapsen yhteydenpito läheisiinsä. Käyttämättä jääneitä vapaita ei makseta rahana.

Perhehoito	Vapaapäivien määrä
Kehitysvammaisten ja vammaisten perhehoito	2–3 vrk/kk ¹
Ikäihmisten perhehoito	2–3 vrk/kk ²
Lastensuojelun perhehoito/pitkäaikainen perhehoito	2 vrk/kk
Lastensuojelun perhehoito/päivystysperhehoito	2 vrk/kk, jos kuukauden aikana on ollut vähintään 14 vrk päivystyksellisiä sijoitusvuorokausia.
Tilapäinen perhehoito	2 vrk/kk niiltä kuukausilta kun toimeksiantosuhteista perhehoitoa on vähintään 14 vrk. Kertyneet vapaapäivät korvataan rahana hoitopalkkion maksun yhteydessä. Maksuperusteena käytetään tilapäisen perhehoidon palkkioita siten, että vapaapäivän palkkio lasketaan vapaaseen oikeuttavan kuukauden toteutuneiden asiakasvuorokausien palkkioiden keskiarvon mukaisesti.

¹ Vapaapäiviä on 2 vrk/kk silloin, kun huollettavista korkeintaan yksi tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa ja edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden. Muutoin hoidettavat tarvitsevat henkilökohtaista hoitoa ja huolenpitoa päivittäin, mutta selviytyvät osin itsenäisesti. Vapaapäiviä on 3 vrk/kk silloin, kun useampi hoidettava tarvitsee hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden.

² Samat kriteerit kuin edellä

Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta

Perhehoitajasta johtuvista syistä:

Pitkäaikainen perhehoito:

Kun perhehoitaja sairastuu, kunta maksaa hoitopalkkion Kelan sairausvakuutuspäivärahan omavastuuajalta. Muusta syystä tapahtuvan keskeytyksen vuoksi hoitopalkkiota ei makseta. Perhehoitajan sairauslomasta tulee olla lääkärintodistus. Kulukorvauksesta vähennetään 50 %, jos perhehoitoon sijoitettu asiakas siirretään muualle hoitoon yli 14 päivän ajaksi. Jos hoidettavan hoito järjestyy perhekodissa sairauslomasta riippumatta, kulukorvaus maksetaan perhehoitajalle täysimääräisenä. Perhekotiin tulevalle sijaiselle maksetaan tilapäisen perhehoidon palkkio. Lisäksi sijaiselle maksetaan matkakorvaus 0,35 euroa/km.

Tilapäinen perhehoito:

Kun perhehoitaja sairastuu, vastuutyöntekijän kanssa sovitaan poikkeusjärjestelyistä, esim. perhehoidettavan hoitojaksot suunnitellaan uudelleen. Hoitopalkkiota ja kulukorvausta ei makseta.

Päätoimisen tilapäisen perhehoitajan kohdalla sovelletaan pitkäaikaisen perhehoidon poissaolon säännöksiä.

Perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Hoitopalkkio maksetaan perhehoitajalle toimeksiantosopimuksen irtisanomiskohdan mukaisesti. Hoitopalkkion maksamisen edellytyksenä on, että hoitaja pitää yhteyttä esim. laitosjaksolla olevaan asiakkaaseen ja on yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Hoidettavan asiakkaan paikalle ei ole myöskään sijoitettu uutta asiakasta.

Kulukorvaus maksetaan täysimääräisenä 14 vrk:n ajan/keskeytys. Kulukorvauksen maksaminen keskeytyy, jos hoidettavan yhdenjaksoinen poissaolo jatkuu yli 14 vrk.

Perhehoidon keskeytyessä hoitajasta riippumattomasta syystä tilapäisessä ja osavuorokautisessa perhehoidossa menetellään seuraavalla tavalla:

1. Perhehoitaja saa tiedon sovitun hoitopäivän tai -jakson peruuntumisesta 3 vuorokautta tai yli 3 vuorokautta ennen hoidon alkamista, perhehoitajalle ei makseta hoitopalkkiota eikä kulukorvausta.
2. Perhehoitaja saa tiedon sovitun hoitopäivän tai -jakson peruuntumisesta alle 3 vuorokautta ennen hoidon alkamista, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus suunnitellun hoitojakson mukaisesti, kuitenkin enintään 3 vuorokaudelta.

Perhehoitajan vapaan ajalta

Perhehoidossa perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio täysimääräisenä ja kulukorvauksen lakisääteinen määrä täysimääräisenä, kun hoidettava sijoitetaan lakisääteisen vapaan ajaksi toiseen paikkaan. Perhehoitaja ei ole oikeutettu lomaraahan, koska kyseessä ei ole työsuhde vaan toimeksiantosuhde.

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen hoidon tekemällä perhehoitolain 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Jos perhehoitajan vapaan ajaksi perhehoitajan kotiin tulee sijainen, maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus hoitajalle

täysimääräisenä. Perhehoitajan kotiin tulevalle sijaiselle maksetaan tilapäisen perhehoidon hoitopalkkio sekä matkakorvaus 0,35 euroa/km.

Mikäli perhehoidossa oleva asiakas menee perhehoitajansa vapaan ajaksi toiseen perhehoitopaikkaan, lomittavalle hoitajalle maksetaan perhehoitajan vapaan aikainen hoitopalkkio ja tilapäisen perhehoidon kulukorvaus.

Perhehoitajan tilapäiset poissaolot

Perhehoitajan tilapäinen poissaolo tulee aina sopia erikseen asiakkaan asioista vastaavan työntekijän kanssa. Poissaolo voidaan hyväksyä esimerkiksi koulutukseen tai vertaisryhmätapaamiseen. Nämä poissaolot eivät vaikuta palkkioon tai kulukorvaukseen.

5. Perhehoidon tuki

Ennakkovalmennus

Oulun kaupunki vastaa perhehoitajaksi aikovalle henkilölle järjestettävästä lakisääteisestä ennakkovalmennuksesta. Lisäksi kaupunki vastaa muun muassa perhehoitajille suunnatun koulutuksen, tuen ja työnohjauksen järjestämisestä. Perhehoitajaksi ryhtyvällä on oikeus saada ja velvollisuus vastaanottaa valmennus tehtävään, jotta perheellä olisi riittävästi tietoa toiminnasta. Myös lapsella/asiakkaalla on oikeus päästä hyväksytyyn ja valmennettuun perheeseen.

Lapsen läheis- tai sukulaisverkostoperheille tehdään perhekohtainen soveltuvuuskarttoitus yhteistyössä perheen kanssa selvitettyä mahdollisuutta lapsen sijoitusta perheeseen. Oulun kaupunki valmentaa läheis- ja sukulaissijaisvanhemmat tämän lisäksi vuoden sisällä tehtävässä aloittamisesta Oulun kaupungin toimesta heille suunnatulla valmennusmallilla.

Oulun kaupunki järjestää valmennusta ryhmämuotoisesti lastensuojelun, ikäihmisten ja kehitysvammaisten perhehoidossa perhehoitajiksi aikoville. Lisäksi järjestetään lisäkoulutuksena perhekohtaista valmennusta.

Käytännön apu arkeen

Käytännön avun järjestäminen esimerkiksi kodinhoitoon ja sijoitettujen henkilöiden hoitoon, lasten koulunkäynnin ja harrastusten tukemiseen, kuljetuksiin ja yhteistyöhön lapsen syntymävanhempien kanssa on arjen sujumista helpottavaa tukea.

Riittävä yhteydenpito perhehoitajan ja työntekijän kesken mahdollistaa käytännön avun tarpeen ennakoimisen. Varhaisena tukena arjen apu tukee perhehoitajan jaksamista ja ehkäisee perhehoitajan uupumista. Erityisesti tilanteissa, joissa jaksaminen on koetuksella joko perhehoitajan ja/tai hoidettavan tilanteeseen liittyen, arvioidaan käytännön avun tarve

Tukea voi saada esimerkiksi toimeksiantosopimussuhteisena, kotipalveluna ja lastenhoitoapuna. Perhehoitaja voi palkata omille biologisille lapsille lastenhoitajan, kun hän on kodin ulkopuolella hoitamassa sijoitetun lapsen asioita esimerkiksi lääkärissä, sosiaalitoimessa, tapaamisissa jne. Ennakkoon sovitut kulut korvataan perhehoitajalle jälkikäteen tositteita vastaan. Tarpeen ollessa pidempiaikainen neuvotellaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa tuen järjestämisestä.

Työnohjaus ja koulutus

Työnohjauksesta saa lisätietoja perhehoidosta vastaavalta sosiaalityöntekijältä tai palveluohjaajalta. He välittävät työnohjauspyynnöt eteenpäin ja huolehtivat työnohjauksen kustannuksista. Pääsääntönä on ryhmätyönohjaukseen osallistuminen, yksilö- tai perhekohtainen työnohjaus hyväksytään vain erityisestä syystä.

Oulu järjestää perhehoitajille vuosittain täydennyskoulutusta. Majoitus- matka- ja hoitokustannuksista tulee etukäteen olla yhteydessä hoidettavan asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään/palveluohjaajaan. Koulutuspäiviltä maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus. Perhehoitajalle voidaan korvata myös muun tahon järjestämästä koulutuksesta aiheutuvia kuluja. Perhehoitajilla on velvollisuus osallistua toimialaansa koskevaan kaupungin järjestämään oman henkilökunnan koulutuksiin.

Perhehoitajien koulutus- ja työnohjauskuluja korvataan seuraavasti:

- Kaupungin järjestämään täydennyskoulutukseen tai työnohjaukseen korvataan matkakulut edullisimman julkisen kulkuneuvon mukaan tai oman auton kilometrikorvausperusteella, kohtuulliset majoituskulut sekä lapsenhoitokustannukset.
- Majoitus- ja lapsenhoitokustannuksista tulee etukäteen olla yhteydessä lastensuojelun sijaishuoltoon.
- Perhehoitajille korvataan työnohjaus sen jälkeen kun siitä on sovittu perhehoidon tukiyksikön sekä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Perhehoitajan vastuuhenkilö

Perhehoitolain 15 §:n mukaan perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Vastuuhenkilö nimetään palveluohjausyksiköstä tai lastensuojelusta.

Perhehoitajan vastuuhenkilön tehtävät: Perhehoitajan tukeminen tehtävässä toimimiseen, perhehoitajan koulutus, rekrytointi, valmennus, perhehoitajien sijaisjärjestelyt vapaiden ja lomien aikana, mentoroinnin ja työnohjauksen järjestäminen. Toimia yhteistyössä perhehoitajan ja asiakkaan asioista vastaavan työntekijän kanssa, asiakkaan tarpeita vastaavan sijaishuoltopaikan etsiminen /Perhehoidon kokonaiskoordinointi.

Mentorointi

Mentorointi on kokeneen perhehoitajan antamaa tukea aloittelevalle tai haasteellisessa tilanteessa olevalle perhehoitajalle. Mentori on vertainen, kuuntelija, hiljaisen tiedon ja kokemuksen välittäjä, rinnallakulkija ja arjen tilanteiden jakaja ja sanoittaja.

Mentorointi täydentää perhehoidon muita tukimuotoja ja siitä tehdään erillinen sopimus. Sopijaosapuolia ovat perheen asioita hoitava sosiaalityöntekijä, mentorikoulutuksen saanut perhehoitaja sekä tukea tarvitseva perhehoitaja. Mentorointi on tavoitteellista ja määräaikaista toimintaa ja tapaamiset ovat yleensä 1-2 kertaa kuukaudessa. Mentorointisuhde voi kestää muutamasta kuukaudesta vuoteen ja suhde perustuu molemminpuoliseen luottamukseen sekä osapuolet ovat vaitiolovelvollisia. Matkakulut korvataan perhehoitajalle toimintaohjeessa hyväksytyin periaatteen mukaisesti.

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Perhehoitajalle on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla. Päätoimiselle perhehoitajalle järjestetään mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen vähintään joka toinen vuosi. Päätoimisella perhehoitajalla tarkoitetaan perhehoitajaa, joka ei ole perhehoitoperheen ulkopuolella ansiotyössä eikä näin ollen myöskään työterveyshuollon piirissä. Muille toimeksiantosuhteisille perhehoitajille mahdollisuus tulee järjestää tarvittaessa. Hyvinvointi- ja terveystarkastuksissa hyödynnetään muun muassa sähköisiä terveystarkastuksia. Hyvinvointi- ja terveystarkastuksella tarkoitetaan kliinisillä tutkimuksilla tai muilla tarkoituksenmukaisilla ja luotettavilla menetelmillä suoritettua hyvinvoinnin, terveydentilan ja toimintakyvyn tarkastusta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää terveydentilan selvittämistä ja neuvontaa.

Tuetut lomat

Perhehoitajilla on mahdollisuus hakea tuettua lomaa kotimaan eri lomakohteisiin lomajärjestöjen kautta. Loma voidaan myöntää samalle perheelle korkeintaan joka toinen vuosi. Loman myöntämiseen vaikuttavat muun muassa perheen tulot, perheenjäsenten terveydentila, perheen koko ja sosiaaliset seikat. Sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa kirjoittaa lomaa puoltavan lausunnon hakemuksen liitteeksi, mikäli sellaista pyydetään.

Perhehoitajille järjestetään myös erityisesti heille suunnattuja tuettuja lomia. Tiedot ja hakuohjeet julkaistaan Perhehoito-lehdessä. Lomia voi myös tiedustella suoraan Perhehoitoliitosta. Tuetun loman omavastuuosuus sekä lomakohteen ja kodin väliset matkakulut perhehoitaja maksaa itse.

Vertaistuki

Paikalliset yhdistykset järjestävät perhehoitajille vertaisryhmiä. Niissä keskustellaan perhehoitoon liittyvistä kysymyksistä ja jaetaan kokemuksia. Vertaisryhmiin voi osallistua, vaikka ei olisikaan yhdistyksen jäsen. Katso Perhehoitoliiton nettisivuilta paikkakunnallasi toimivan yhdistyksen yhteystiedot. Oulun kaupungilla on myös tarpeen mukaan vertaistukiryhmiä, joista voi tiedustella sosiaalityöntekijältä tai palveluohjaajalta.

Perhehoitajan vakuutus

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan on perhehoitolain 20 §:n mukaan vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella.

Perhehoidossa olevan asiakkaan aiheuttamiin vahinkoihin ei kunnalla ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa vahingonkorvausvastuuvakuutusta. Vahingonkorvaus on vahingontekijän ja vahingon kärsijän välinen asia. Vahingon sattuessa asiaa voidaan selvittää yhdessä perhehoitajan ja sijoittavan kunnan kanssa. On suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen. Perhehoitajan tulee varmistaa, että vastuuvakuutus kattaa myös perheeseen pitkäaikaisesti sijoitetut perheenjäsenet.

6. Perhehoidossa olevan asiakkaan asema

Perhehoidon asiakasmaksu

Kehitysvammaisille henkilöille voidaan järjestää asumispalveluina perhehoitoa sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla. Asiakasmaksun määräytymiseen vaikuttaa se, minkä lain nojalla asumispalvelu on järjestetty. Sosiaalihuoltolain 25 §:ssä

tarkoitettua perhehoidosta voidaan periä asiakasmaksu samalla tavoin kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan.

Oulun kaupungissa perhehoito on erityishuollosta annetun lainsäädännön mukaan järjestettyä hoitoa. Erityishuollon asumispalveluiden mukaan järjestetyssä perhehoidossa asukkaalta voidaan periä ylläpitomaksu. Ylläpitomaksu määritellään sen mukaan, mitä palveluja asukas on käyttänyt. Asumispalveluissa ylläpitona voidaan pitää asumisesta sekä ravinnosta ja muusta ylläpidosta aiheutuvia kuluja. Näitä kuluja ovat asiakkaan käyttämistä palveluista (mm. siivous, vaatehuolto, sauna) ja tarvikkeista (esim. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet ja -tarvikkeet) muodostuneet kustannukset. Maksua ei voida periä perhehoitajan henkilökunnan antamasta hoivasta ja tuesta.

Ylläpitomaksuna asumispalveluvuorokaudelta peritään Hyvinvointilautakunnan voimassa olevaan päätökseen perustuva maksu.

Ikäihmisten perhehoito on sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua ja asiakasmaksut määräytyvät sen mukaisesti.

Pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään säännöllisen kotihoidon maksujärjestelmän mukainen palvelumaksu, joka on 35 % asiakkaan nettotuloista, joista on vähennetty asiakasmaksuasetuksen 3 §:n mukainen tuloraja. Lisäksi asiakkaalta peritään hyvinvointilautakunnan voimassa olevaan päätökseen perustuva ravintopäivän maksu sekä yhteismajoituksen mukainen vuorokausivuokra.

Maksut kattavat vain perhehoitajan antaman palvelun, ruuan ja asumisen. Asiakas vastaa itse kaikista muista kustannuksista, eikä niistä myöskään makseta kulukorvausta perhehoitajalle. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä yhtä aikaa kotihoidon maksuja. Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan laitoshoittoon tai laitoksesta perhehoitoon, ei perhehoidon asiakasmaksua peritä siirtopäivältä.

Perhehoidon keskeytyessä yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä ajalta. Jos kotona annettava hoito keskeytyy lyhyemmäksi ajaksi kunnasta johtuvasta syystä tai palvelun saajan ollessa laitoshoidossa, ei kuukausimaksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Perhehoidon keskeytyksen jatkuessa koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan (asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 251/2003, 32§).

Kelan maksama hoitotuki maksetaan asiakkaalle.

Vammaisten ja kehitysvammaisten tilapäinen asuminen ja perhehoito ympärivuorokautisessa hoidossa (tilapäishoito palvelukodeissa, perhehoidossa sekä leiri- ja viikonloppuhoidossa ja asumiskokeilussa, sisältää ateriat) asiakasmaksut perustuvat hyvinvointilautakunnan päätökseen.

Ikäihmisten tilapäinen tehostettu asumispalvelu (lyhytaikainen ympärivuorokautinen hoito palvelukodeissa tai perhehoidossa) asiakasmaksut perustuvat hyvinvointilautakunnan päätökseen.

Omaishoidontuen vapaan asiakasmaksut

Omaishoidontuen vapaan asiakasmaksu ympärivuorokautisessa hoidossa sekä tilapäisessä perhehoidossa olevilta asiakkailta perustuu hyvinvointilautakunnan voimassa olevaan päätökseen. Tilapäisessä perhehoidossa olevilta asiakkailta asiakasmaksu peritään kellonaikaperiaatteella (esim. vapaa alkaa pe klo 16 ja päättyy su klo 16, jolloin asiakasmaksu peritään kahdelta vuorokaudelta). Mikäli tilapäistä perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään asiakasmaksulain 6 b §:n mukainen maksu.

Maksujen perimättä jättäminen

Hoidettavan kotona tapahtuvasta perhehoidosta ei peritä asiakasmaksua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan tulosidonnainen asiakasmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Perhehoitajan vapaan johdosta asiakkaalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon asiakasmaksun suuruinen summa.

Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotisairaanhoidon maksua.

Silloin, kun pitkäaikaisessa perhehoidossa asuva kehitysvammainen käy työ- tai päivätoiminnassa, maksaa hän osittaisen ylläpitomaksun kyseiseen yksikköön hyvinvointilautakunnan päätökseen perustuen. Vastaavasti perhehoitaja perii ylläpitomaksun, jossa on huomioitu työ- tai päivätoiminnan lounaan ja kahvin osuus.

Lastensuojelun maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, periä lapsen vanhemmilta maksu, joka saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen. Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n 1 momentti).

Lapsen tai nuoren tuloista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentin perusteella perittävä maksu lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista voi olla enintään 1 457,30 (1.3.2016 alkaen) euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi. Lastensuojelulaissa tarkoitetuista perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi voidaan periä 4 §:n 4 kohdasta poiketen kohtuulliseksi katsottava maksu myös muista lapsen tai nuoren 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista. Lapsilisä maksetaan perhehoitajalle.

Muita asiakkaan asemaan vaikuttavia asioita

Perhehoidon asiakkaan vakuutukset

Kunnalla ei ole lakisääteistä veloitetta ottaa tapaturmavakuutusta perhehoidossa olevalle asiakkaalle. Lastensuojelussa lapsille otetaan kunnan puolesta tapaturmavakuutus. Vakuutus on voimassa koulussa, työssä ja vapaa-ajalla niin kauan kuin vakuutettu asuu vakinaisesti ryhmäkodissa. Vakuutus on voimassa täysajantapaturmavakuutuksena huostaanotettujen, kiireellisesti sijoitettujen sekä avohuollon

tukitoimena sijoitettujen lasten osalta, kun lapsi on sijaisperheessä tai lastenkodissa sekä tukiperheissä käyvien lasten osalta, kun kaupunki on järjestänyt sijoituksen ja lapset ovat kaupungin sosiaalitoimen asiakkaita. Vakuutettuina ovat perhehoidossa sekä avohuollossa olevat lapset. Vakuutus on voimassa myös kaikessa urheilussa. Vakuutus on voimassa enintään sen vakuutuskauden loppuun, jonka aikana vakuutettu täyttää 20 vuotta. Vakuutus kattaa tapaturman hoitokuluja sekä julkisella että yksityisellä puolella.

Perhehoidon asiakkaan yksityis- ja käyttövarat

Perhehoitoon sijoitetun saamat työtulot tai työosuusrahat jäävät hänen omaan käyttöönsä.

Perhehoidettavan käyttöraha on tarkoitettu hänen yksityiseen käyttöönsä hänen toiveensa ja mieltymysten mukaisesti. Varojen käytöstä ja käyttöä koskevista periaatteista tulee perhehoitajan sopia huoltajan, asioiden hoitajana olevan lähiomaisen tai edunvalvojan kanssa. Suositeltavaa on, että perhehoitaja pitää kirjaa käyttövarojen käytöstä.

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaan perhekodissa olevasta kiinteästä omaisuudesta on pidettävä omaisuusluetteloa. Omaisuusluettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää omaisuusluetteloa yhdessä edunvalvojan tai kunnan perhehoidosta vastaavan viranhaltijan kanssa.

Omaisuusluetteloon kirjataan asiakkaan varoilla kaikki yli 200 euroa maksaneet hankinnat (tai edunvalvojan ohjeen mukaisesti).

Alaikäisen perhehoidon asiakkaan käyttövarat sisältyvät kulukorvaukseen alle 15-vuotiaiden osalta. Yli 15-vuotiaiden osalta käyttövaroja maksetaan 1/3 osaa elatustuen määrästä, joka maksetaan joko perhehoitajan tai suoraan lapsen omalle tilille. Käyttövaraa ei suoriteta, jos nuoren omat tulot kattavat sen. Muutoin nuoren omien tulojen käytöstä sovitaan asiakassuunnitelman yhteydessä. (Lastensuojelulaki 2007/55§).

Perhehoidossa olevan henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen tai hänen edunvalvojalleen. Perhehoidossa olevalle asiakkaalle nimetään tarvittaessa edunvalvoja, mikäli hän ei kykene itse valvomaan etuaan ja huolehtimaan itseään tai omaisuuttaan koskevista asioista. Jos asiakkaalla on edunvalvoja, tulee perhehoitajan neuvotella asiakkaan varojen käyttöä koskevista periaatteista edunvalvojan ja kunnan perhehoidosta vastaavan työntekijän kanssa. Edunvalvoja voidaan määrätä täysi-ikäiselle tai alle 18-vuotiaalle lapselle vanhempien rinnalle hoitamaan raha-asioita. Edunvalvojan kanssa sovitaan tilin käytöstä ja käyttövaran määrästä (kuukausirahat ym.). On suositeltavaa, että perhehoidossa olevan asiakkaan edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana toimii muu henkilö kuin perhehoitaja. (Holhoustoimilaki 442/1999.)

Perhehoidon asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun sekä julkisen että yksityisen sosiaalihuollon asiakkaana. Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan kohtelusta muistutus sellaiselle sosiaalihuollon toimivaltaiselle vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, joka voi vaikuttaa muistutuksen tekijän tilanteen muuttamiseksi, jos muistutus on aiheellinen.

Oulun kaupungissa on nimetty kaksi sosiaaliasiamiestä. Jos asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun, hän voi pyytää sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana. Sosiaaliasiamies seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä. Asiakasta on neuvottava muistutuksen tekemisessä. Muistutukseen pitää vastata kohtuullisen ajan kuluessa. Kohtuullisena aikana pidetään 1–4 viikkoa. Muistutuksen tekeminen ei vaikuta asiakkaan oikeuteen hakea muutosta päätöksiin tai oikeuteen kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Kriisi- ja väkivaltatilanteet

Perhehoidossa noudatetaan tavanomaisen perhe-elämän periaatteita. Rajoittamis- ja väkivaltatilanteiden riskit asiakkaan kohdalta tulisi ennakoida. Samalla voidaan yhdessä määritellä toimintakäytännöt arkeen sekä asiakkaan tarvitsema apu ja ohjaus.

Kriisitilanteissa otetaan yhteyttä normaaleihin palveluihin (poliisi, ambulanssi ja sosiaalipäivystys) ja sen jälkeen ilmoitus kuntaan. Mikäli asiakas katoaa perhehoidossa ollessaan, tulee perhehoitajan tehdä lähietsintä. Ellei kadonnut sen tuloksena löydy, on katoamisesta ilmoitettava poliisille ja kuntaan. Perhehoitajan on tehtävä kriisi- ja väkivaltatilanteista ilmoitus kirjallisesti.

Perhehoidon asiakkaan kuolema

Mikäli pitkäaikaisessa perhehoidossa oleva asukas kuolee, toimeksiantosopimus purkaantuu ilman irtisanomista. Perhehoitaja ilmoittaa asiakkaan kuolemasta ensin poliisille. Poliisityöpari tulee perhehoitajan kotiin ja he toteavat asiakkaan kuoleman. Samalla suljetaan pois mahdollinen rikosepäily. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa asiasta omaisille ja kuntaan. Vainajan omaisiin otetaan yhteyttä ja keskustellaan heidän kanssaan. Kunta järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen tai on perhehoitajan tukena asiakkaan kuoleman johdosta. Perhekodissa voidaan järjestää muistotilaisuus mahdollisesti yhteistyössä seurakunnan kanssa. Pitkäaikaiselle perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio kuolemaa seuraavan 30 päivän ajalta, sekä korvataan aiheutuvat kustannukset maksamalla kulukorvaus kuolemaa seuraavan 14 päivän ajalta.

Liite 1. Hoitopalkkiot, kulukorvaukset ja käynnistämiskorvaus

Palkkioluokittelu perustuu kunkin hoidossa olevan asiakkaan hoitoon käytettävään aikaan ja hoidon vaativuuteen. Palkkioluokittelua arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös perheen kokonaistilanne palkkioluokkaa määritettäessä. Asiakkaan toimintakykyä ja hoidon vaativuutta arvioidaan yksilöllisesti asiakkaan päivittäisen ohjauksen, valvonnan ja avun tarpeen mukaan (ADL³ ja IADL⁴). Arvioinnista vastaa asiakkaan asioista vastaava työntekijä yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi huomioidaan, edellyttääkö perhehoito alkaessaan perhehoitajalta erityisiä valmiuksia, kokemusta, asiantuntemusta tai ammatillista koulutusta. Lakisääteiset indeksikorotukset huomioidaan vuosittain.

Kehitysvammaisten ja vammaisten perhehoito

Perhehoito hoitajan kotona	Pitkäaikainen perhehoito €/kk/asiakas	Tilapäinen perhehoito €/vrk/asiakas	Osa-vuorokautinen perhehoito €/vrk/asiakas
Maksuluokka 1 Kehitysvammaisella ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä/käytösongelmia. Hän on ohjausta ja tukea tarvitseva, suhteellisen omatoiminen (ADL 1–2).	815,27	76,89	62,73
Maksuluokka 2 Kehitysvammaisen tarvitsee ohjausta ja apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa. Tarvitsee jonkin verran valvontaa. Lieviä käytös- ja/tai psyykkisiä ongelmia. Hänellä on hoitoa tarvitsevia vaativia sairauksia. Hän tarvitsee apua useissa päivittäisissä toiminnoissa. (ADL 3–4).	1 151,51	98,13	62,73
Maksuluokka 3 Kehitysvammaisella on vaikeita, hoitoa vaativia sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä ongelmia. Asiakkaalla on haastavaa käyttäytymistä ja hän vaatii jatkuvaa valvontaa. Hän tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon apua. Hoitaminen vaatii erityisosaamista ja intensiivistä, päivittäistä kuntouttavaa työtä. Hän on vaikeasti liikunta- ja monivammaisen. (ADL 5–6)	1 406,36	113,31	77,90

Kulukorvaus	Pitkäaikainen perhehoito €/kk/asiakas	Tilapäinen perhehoito €/vrk/asiakas	Osa-vuorokautinen perhehoito €/vrk/asiakas
Peruskulukorvaus	653,56 €/kk	25,29	15,18
Käynnistämiskorvaus (suunnitelma, kuitit)	max. 2 922,52 €		
Matkakorvaus	0,35 euroa/km		

Lisäksi voidaan maksaa erityisliisää korvauksena erityisistä kuluista.

³ ADL-taidoilla (activities of daily living) tarkoitetaan päivittäisiä toimintoja ja taitoja. ADL-taitoja ovat perustaidot (pukeutuminen, syöminen, siisteys, aamulla ylösnouseminen, toiminnan ohjaus), kotitaloustaidot (siivous, ruoanlaitto) ja sosiaaliset taidot (kaupassakäynti, harrastuksiin osallistuminen)

⁴ IADL-taidot (instrumental activities of daily living) = välineellisistä toiminnoista suoriutumisen taso (esim. puhelimen, rahan käyttö, kulkuvälineiden käyttö, jne.)

Hoidettavan kotona annettava perhehoito	Pitkäaikainen perhehoito €/kk/asiakas	Tilapäinen perhehoito €/vrk/asiakas	Osa-vuorokautinen perhehoito €/vrk/asiakas
Maksuluokka 1	815,27	76,89	62,73
Maksuluokka 2	1 151,56	98,13	62,73
Maksuluokka 3	1 406,36	113,31	77,90

Ikäihmisten perhehoito

Perhehoito hoitajan kotona	Pitkäaikainen perhehoito €/kk/asiakas	Tilapäinen perhehoito €/vrk/asiakas	Osa-vuorokautinen perhehoito €/vrk/asiakas
Maksuluokka 1 Ikäihminen tarvitsee paljon tukea, apua ja hoitoa johtuen ikäänymisestä tai sairaudesta johtuvasta toimintakyvyn alenemisesta.	1 151,56	98,13	62,73
Maksuluokka 2 Hoitopalkkio sovitaan tapauskohtaisesti hoidon vaativuuden perusteella.	Sopimuspalkkio		
Perhehoito hoidettavan kotona	1 151,56	98,13	62,73
Matkakorvaus	0,35 euroa/km		

Kulukorvaus	Pitkäaikainen perhehoito/asiakas	Tilapäinen perhehoito €/vrk/asiakas	Osa-vuorokautinen perhehoito €/vrk/asiakas
Peruskulukorvaus	653,56 €/kk	25,29	15,18
Käynnistämiskorvaus (suunnitelma, kuitit)	max. 2 922,52 €		

Lisäksi voidaan maksaa erityisliisää korvauksena erityisistä kuluista.

Perhehoidon asiakas on perhehoidon aikana oikeutettu kaikkiin niihin palveluihin, joita hän saisi omaan kotiinsa. Näitä ovat mm:

Hoitotarvikkeet:

Perhehoidon asiakas on oikeutettu saamaan hoitotarvikejakelun tarvikkeita Oulun kaupungin hyvinvointipalveluiden hoitotarvikejakelun ohjeen mukaan. Mikäli asiakas on uusi asiakas eikä ole aikaisemmin saanut tarvikkeita, tehdään tarvittaessa lähete hoitotarvikejakeluun.

Lääkehoito:

Hoito- ja palvelusuunnitelman yhteydessä sovitaan hoidettavan lääkehoidon toteuttamisesta.

Ravitsemus ja liikunta:

Perhehoidossa olevalle tarjotaan päivittäinen ruokailu valtakunnallisen ikäihmisten ravintosuosituksen mukaisella ateriarvymillä, jolloin riittävä nesteiden ja ravinnon saanti toteutuu. Erityisruokavalio järjestetään niitä tarvitsevalle asiakkaalle (voi oikeuttaa erityisliisään kulukorvauksessa). Lounasateria kattaa 1/3 päivittäisestä energiansaannista eikä yöpaasto jää yli 11 tunnin mittaiseksi.

Kuljetuspalvelut:

Sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea voidaan myöntää perhehoidossa olevalle (hyvinvointilautakunnan päätös 8.11.2012 § 118).

Lastensuojelun perhehoito

Palkkioluokittelu perustuu lapsen hoidon vaativuuteen, joka arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin sekä asiakassuunnitelman teon yhteydessä. Perhehoitaja osallistuu lapsen hoitoisuuden arviointiin. Viranomaisena saa antaa saa antaa sosiaalihuollon asiakaslain 17 §:n ja julkisuuslain 26 §:n 3 momentin

nojalla salassapitovelvollisuuden estämättä sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämisen, järjestämisen tai toteuttamisen taikka toimeentulotuen edellytysten turvaamisen vuoksi. Tietoja saa kuitenkin antaa vain jos hoidon tai huollon tarvetta ei voida muutoin selvittää tai hoidon tai huollon toimenpiteitä toteuttaa tai tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi

Hoidon vaativuutta arvioidessa huomioidaan perheen kokonaistilanne ja perhehoitajan ja lapsen mahdolliset tarvitsemat tukitoimet. Hoidon vaativuuden kriteerien täyttyminen arvioidaan vuosittain lapsen asiakassuunnitelman tarkistuksen yhteydessä tai muulloin tarpeen mukaan. Tarkistettu asiakassuunnitelma liitetään perhehoitajan toimeksiantosopimukseen. Lapsen hoitoisuuden arviointi perustuu lapsen tarvitseman hoidon erityiseen vaativuuteen, sitovuuteen ja ympärivuorokautisen huolenpidon ja avustamisen tarpeeseen. Myös lapsen diagnosoitu sairaus, vaikeavammaisuus, lapsen sosiaalinen rajattomuus, aggressiivisuus, ylivilkkaus tai lapseen kohdistunut seksuaalinen riisto tai lapsen kaltoin kohtelun aiheuttama lapsen traumatisoituminen vaikuttavat lapsen erityisen hoidon tarpeeseen.

Korotettua palkkiota maksettaessa perhehoitajalla on valmiudet vastata lapsen erityishoidon tarpeisiin. Perhehoitajan osalta huolehditaan täydennyskoulutuksesta ja perhehoitaja sitoutuu hoidon kannalta tarvittavien taitojen ja tietojen päivittämiseen sekä työnohjaukseen.

Korotettu hoitopalkkio maksetaan määräaikaisena (alle vuoden) ja siten, että ensimmäinen arviointi on kolmen kuukauden kuluttua sijoituksesta, jonka jälkeen korotetusta hoitopalkkiosta voidaan päättää enintään vuodeksi kerrallaan. Lapsen hoitoisuus ja palvelutarve kartoitetaan vuosittain asiakassuunnitelman neuvottelun yhteydessä, jonka yhteydessä tarkastetaan vastaako lapsen hoitopalkkio lapsen hoitoisuutta. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valmistelee palkkioesityksen palveluesimiehelle, joka päättää palkkiosta.

Lapsen hoitoisuuden kriteerit

Päivystysperheille maksetaan lautakunnan päätöksen (OUKA 7504/05.09.00/2013) mukaisesti varallaolokorvaus 1500 €/kk. Päivystysperhehoidossa maksetaan korkeinta palkkioluokkaa.

Hoitopalkkio	Pitkäaikainen perhehoito	Tilapäinen perhehoito	Osavuorokautinen perhehoito enintään 8h/pvä tai 12h/yö)
<p>Peruspalkkio Lakisääteinen perusmaksu, joka maksetaan kaikille sijoitetuille lapsille. Maksetaan 15–17-vuotiaista sijoitetuista lapsista, kun lapsi käy koulua toisella paikkakunnalla ja viettää viikonloput ja loma-ajat perhekodissa. Maksetaan myös 18–21-vuotiaista sijaisperheessä asuvista jälkihuollossa olevista nuorista. Palkkio on korvaus nuoren jälkihuollollisesta ohjaamisesta. Mikäli nuori ei ole muuttanut asumaan itsenäisesti (nuori käy koulua perhekodista käsin), palkkio maksetaan perhehoitajalle nuoren opiskelupaikkakunnasta riippumatta. Jos nuori asuu opiskelujen vuoksi toisella paikkakunnalla, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio niiltä päiviltä, kun nuori tosiasiallisesti oleskelee perheessä. Perhehoitajalle maksetaan myös kulukorvaus ko. päiviltä. Perusteluna esim. lukion tai ammatillisten opintojen loppuunsaattaminen tai kehitysvammaisuus.</p>	784,03 €/kk/lapsi		
<p>Korotettu palkkioluokka 1 - Hoitopalkkiota voidaan korottaa sosiaalityöntekijän arvion perusteella tilanteissa, joissa lapsi tarvitsee ikätasoaan enemmän hoivaa tai valvontaa. Lapsen käyttäytyminen, oireilu ja</p>	839,17 €/kk/lapsi	44,34€/vrk/lapsi	30,35€/lapsi

<p>tarpeet aiheuttavat perheelle erityistä räsitusta ja lapsen hoitaminen sitoo perhettä enemmän kuin saman ikäisen ikätasoisesti kehittyneen lapsen hoito.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisäksi lapsen läheisverkoston kanssa tehtävän yhteistyön haasteellisuus voi olla peruste hoitopalkkion korottamiselle. 			
<p>Korotettu palkkioluokka 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoitopalkkiota voidaan korottaa palkkioluokka 2:n mikäli palkkioluokka 1 edellytysten lisäksi täyttyvät seuraavat edellytykset: - Lapsi tarvitsee arjessa muihin saman ikäisiin lapsiin verrattuna enemmän päivittäistä hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa. - Lapsi/nuori on vaativahoitoinen ja hänen hoitonsa on perhehoitajia sitovaa. - Lapsen/nuoren vaikeahoitoisuudesta on asiantuntijalausunto tai vaativahoitoisuus on tunnistettu moniammatillisesti tai asia on etenemässä esimerkiksi selvittelyihin/tutkimuksiin esimerkiksi lastenpsykiatrian tutkimusjaksolle - Lapsen vaativahoitoisuus ilmenee usean eri hoitokontaktin tarpeena esimerkiksi käynnit lastenpsykiatrialla, puhe- tai toimintaterapiassa; mahdollisesti lääkityksen tarpeena, geneettisinä sairauksina, käytöshäiriöinä, haasteina sosiaalisissa suhteissa, oppimisvaikeuksina, hahmottamisen vaikeutena, neurologisina haasteina, päihdealtistuksen aiheuttamana oireiluna, seksuaalisen hyväksikäytön/ kaltoinkohtelun aiheuttaman oireiluna jne. - Maksetaan alle 3-vuotiaiden lasten osalta, mikäli lapsen hoidon vaativuuden perusteella ei ole perusteltua maksaa korkeampaa hoitopalkkiota. - Lapsen ja hänen läheisverkoston kanssa tehtävä yhteistyö on haasteellista. 	1 330,16 €/kk/lapsi	44,34€/vrk/lapsi	30,35 €/lapsi
<p>Korotettu palkkioluokka 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoitopalkkiota voidaan korottaa palkkioluokka 3:n mikäli palkkioluokkien 1 ja 2 edellytysten lisäksi täyttyvät seuraavat edellytykset: - Lapsi on erityisen vaikeahoitoinen. Hän tarvitsee arjessa ikäkauteen kuulumatonta hoitoa, huolenpitoa, jatkuvaa ohjausta sekä tukea. Lapsi tarvitsee aikuiselta intensiivistä läsnäoloa ja valvontaa - Lapsella on vaikeuksia useilla eri toimintakyvyn alueilla. - Lapsella on myönnetty tiiviitä terapia- tai kuntoutuskontakteja ja hänelle on myönnetty vammaistuki. - Lapsen läheisverkoston kanssa tehtävä yhteistyö on erityisen haasteellista ja se vaikeuttaa sijaisperheen normaalia arkea. 	1 596,18 €/kk/lapsi	53,21€/vrk/lapsi	35,41€/lapsi
<p>Korotettu palkkioluokka 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoitopalkkiota voidaan korottaa palkkioluokka 4:n mikäli palkkioluokkien 1,2 ja 3 edellytysten lisäksi täyttyvät seuraavat edellytykset: - Lapsi tarvitsee aikuiselta tiivistä kokoaikaista huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa sekä korjaavaa vuorovaikutusta arjessa fyysisen ja/tai psyykkisen sairauden, vammaisuuden tai käyttäytymisen tai päihteidenkäytön tai rajattomuuden tai yliviikkauksen vuoksi - Lapsen hoito ja kasvatus sitoo perhehoitajaa, ettei perhehoitoa voi järjestää ilman kotona jatkuvasti olevaa aikuista. Palkkion maksamisen edellytys on lapsen hoitaminen kokoaikaisesti kotona. Ainakin toinen sijaisvanhempi hoitaa päätoimisena tehtävänänsä lasta/lapsia kotonaan toimeksiantosuhteisena perhehoitajana lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa sovitusti. - Päivystyksellisissä sijoitustilanteissa perheille maksetaan aina maksuluokan 4 mukaista hoitopalkkiota. - Jos sijoitus muuttuu pitkäaikaiseksi, hoitomaksu määritellään uudelleen. 	1 835,63 €/kk/lapsi	61,19/ vrk/lapsi	40,47€/ lapsi

Perhehoitajan vapaan aikainen hoitopalkkio sijaishoitajalle Perhehoitajalaki (14 §) Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoitoa voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.	98,13 €/vrk/lapsi
Perhehoitajan vapaan kulukorvaus	20,20 €/vrk/lapsi

Pitkäaikaisen perhehoidon kulukorvaus/kk/lapsi (tämän lisäksi sijaishoitaja saa lapsen lapsilisät) 0–6 v. 411,52 7–14 v. 482,88 15–20 v. 528,82	
Tilapäisen perhehoidon kulukorvaus/vrk/lapsi (sijaishoitaja ei saa lapsen lapsilisää)	20,20
Käynnistämiskorvaus enintään (harkinnanvarainen, kuitit ja suunnitelma)	2 922,52

Liite 2. Pitkäaikaisen ja tilapäisen perhehoidon matkakorvaukset

Pitkäaikaisen perhehoidon matkakorvaukset

Perhehoitajalle aiheutuneet matkakulut oman auton käytöstä sijoittava kunta korvaa 0,35 euroa/km.

- Asukkaan tilapäishoitoon vienti ja haku
- Sovituista perhehoitajien koulutuspäiville osallistumisesta aiheutuneet matkakulut
- Erikseen sovittavat matkat esimerkiksi kuntoutuspalaveriin, asiakaspalaveriin, tms. osallistuminen.
- Yli 3 kk vanhoja matkoja ei korvata.
- Koulukuljetukset sovitaan yhdessä opetustoimen kanssa ja jos asiakas ei pysty kulkemaan koulukuljetuksissa, tästä tulee olla lääkärintodistus. Ensisijaisesti koulukuljetus vastaa matkoista.

Perhehoidettavan tuloista voidaan korvata (sovitaan edunvalvojan tai sijoittavan kunnan sosiaalityöntekijän kanssa):

- Sairauden, hammashoidon ja kuntoutuksen vuoksi tehtävien matkojen omavastuuosuudet sekä matkat, joita Kela ei korvaa (esimerkiksi apuvälineiden korjauksesta aiheutuneet matkat, proteettisista toimenpiteistä irtoproteesien ja niiden korjauksista, hammaskruunujen tai -siltojen korjauksista aiheutuneet matkat).
- Virkistysmatkat

Perhehoitajan kulukorvaus kattaa seuraavat matkat

- Tavanomaiset vaatteiden hankintamatkat tai vastaavat ostosmatkat
- Kampaajalla käynnit
- Apteekissa käynnit
- Tavanomaiset asukkaan henkilökohtaisista tarpeista aiheutuvat matkat (esimerkiksi vierailukäynti lähialueella tai kirjastossa käynti, päivähoito- ja koulumatkat lukuun ottamatta lyhytaikaisten sijoitusten erityisen pitkiä matkoja (yli 5 km) kouluun tai päivähoitoon).

Lapsen ja vanhempien tapaamisista aiheutuvat kulut lastensuojelussa korvataan erillisen suunnitelman mukaisesti, jonka valmistelee vastuusosiaalityöntekijä ja hyväksyy palveluesimies.

Kela korvaa:

- Vuosittaisen matkakulukaton ylittävät matkat kokonaan.
- Sairauden ja kuntoutuksen vuoksi tehtävät matkat omavastuuosuuden ylittävältä osuudelta: matkat lääkäriin, hammaslääkäriin, lääkärin määräämään tutkimukseen tai hoitoon terveyskeskukseen, sairaalaan tai yksityiselle lääkäriasemalle
- Kelan järjestämästä kuntoutuksesta aiheutuneet matkakulut
- Apuvälineiden sovituksista aiheutuneet matkakulut
- Jos matkakulujen omavastuuosuudet ylittävät Kelan matkakulukaton, Kela korvaa osan tarpeellisista matkakustannuksista kokonaan.
- Taksin käyttöön on oltava lääkärintodistus. Kelasta matkakorvausta on haettava 6 kk:n kuluessa maksun suorittamisesta.

Kotikunnan vammaispalvelu voi myöntää erillisen hakemuksen perusteella:

- Asiakas voi hakea vaikeavammaisten kuljetuspalveluna oikeutta käyttää taksia asiointi- ja virkistysmatkoihin silloin, kun henkilö ei sairauden tai vamman takia kykene käyttämään julkista joukkoliikennettä.
- Matkojen omavastuuosuuden asiakas maksaa itse

Kehitysvammahuollon matkat

- Matkat työ- ja päivätoimintakeskukseen järjestetään ao. yksiköstä. Matkat ovat asiakkaalle maksuttomia.

Tilapäisen perhehoidon matkakorvaukset

- Asiakkaan/lapsen tilapäishoitoon vienti ja haku
- Sovituista perhehoitajien koulutuspäiville osallistumisesta aiheutuneet matkakulut
- Erikseen sovittavat matkat esimerkiksi kuntoutuspalaveriin, asiakaspalaveriin, tms. osallistuminen.
- Yli 3 kk vanhoja matkoja ei korvata.
- Koulukuljetukset sovitaan yhdessä opetustoimen kanssa ja jos asiakas ei pysty kulkemaan koulukuljetuksissa. Ensisijaisesti koulukuljetus vastaa matkoista.
- Tilapäiselle perhehoitajalle maksetaan matkakorvaus 0,35 euroa/km, mikäli hän osallistuu asiakkaan kuljettamiseen perhehoitoon.
- Hoidettavan kotona tapahtuvasta tilapäisestä tai osavuorokautisesta perhehoidosta perhehoitajalle maksetaan matkakorvaus 0,35 euroa/km tai julkisen liikenteen matkakulut.

Lapsen ja vanhempien tapaamisista aiheutuvat kulut lastensuojelussa korvataan erillisen suunnitelman mukaisesti, jonka valmistelee vastuusosiaalityöntekijä ja hyväksyy palveluesimies.